

ACADEMIA DE ȘTIINȚE A MOLDOVEI  
INSTITUTUL DE STUDII ENCICLOPEDICE

Nicolai AMBROSI, Pavel BRĂDESCU

# sport

mică enciclopedie



ACADEMIA DE ȘTIINȚE A MOLDOVEI  
INSTITUTUL DE STUDII ENCICLOPEDICE

Nicolai AMBROSI, Pavel BRĂDESCU

# sport

---

mică enciclopedie

---



CHIȘINĂU, 2014

*Lucrarea a fost recomandată pentru editare la ședința  
Consiliului științific al Institutului de Studii Enciclopedice  
al AȘM, proces-verbal nr. 7 din 27 decembrie 2013*

**Redactor științific:** dr. Constantin MANOLACHE

**Recenzenți:** acad. Teodor FURDUI  
dr. hab. Elena CONSTANTINOVICI  
dr. Vasile TRIBOI

**Redactor coordonator:** dr. Ion XENOFONTOV

**Redactori:** Ilie LUPAN, Vitalie ȚURCANU

**Corectori:** Elena PISTRUI  
dr. Elena VARZARI

**Design, macheta, prepress:** Valeriu OPREA

**Coperta:** Vitaliu POGOLȘA

**Fotografii:** Nicolai Ambrosi, Artur Benea, Nicolae Buceațchi, Vadim Caftanat, Valentin Chicu, Iurie Colesnic, Serghei Doneț, Boris Harcenco, Grigore Iliuță, Vadim Iutiș, Victor Sacaliuc, Veaceslav Sologub; Arhiva curentă a Institutului de Studii Enciclopedice; Arhiva Muzeului Olimpic din Moldova; Redacția revistei „Sport-Time”, Redacția ziarului „Sport Plus”; site-uri sportive.

#### DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII

##### **Ambrosi, Nicolai**

Mică enciclopedie a sportului / Nicolai Ambrosi, Pavel Brădescu ; red. șt. : Constantin Manolache ; Acad. de Științe a Moldovei, Inst. de Studii Enciclopedice. – Ch. : Institutul de Studii Enciclopedice al AȘM, 2014. – 400 p.

Bibliogr.: p. 359-363

ISBN 978-9975-4389-6-4.

796/799(031)

A 45

Ediția de față constituie prima carte din colecția „Mica enciclopedie” și prima cercetare enciclopedică din domeniul sportului realizată în Republica Moldova. Include noțiuni generale, fenomene și instituții din sport și cultura fizică. Un loc aparte este rezervat sportivilor de performanță, unor personalități din sport, cât și unor specialiști-organizatori din domeniu în context universal și național. Se adresează unui public larg, în special tuturor celor care iubesc sportul, dar și celor care sunt interesați de istoria mișcării olimpice, de terminologia sportivă în general. Poate fi un ghid necesar profesorilor, studenților, elevilor de la instituțiile de profil, tuturor consumatorilor de informații pentru care sportul ocupă un loc important în viață.

© Nicolai Ambrosi, Pavel Brădescu, 2014

© Institutul de Studii Enciclopedice al AȘM, 2014

## PREFAȚĂ



Dacă admitem că și luptele gladiatorilor erau tot un gen de sport, e drept, unul sângeros, principiul „pâine și distracții” a evoluat în timp într-atât încât sportul a devenit mult mai mult decât o distracție – a ajuns parte integrantă a politicii fiecărui stat, o componentă importantă a vieții cotidiene publice.

Parafrazând vechiul dicton „Când tunurile vorbesc, muzele tac”, afirmăm că sportul poate face să tacă și tunurile. E lucru știut, în Grecia antică intra în vigoare armistițiul atunci când începeau Jocurile Olimpice. În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, în unele țări europene, inclusiv în România, se desfășura campionatul intern de fotbal. Și nu era o blasfemie, cum ar putea gândi unii: frontul era departe, iar viața pașnică își urma cursul firesc.

Mai mult, fotbalul fiind sportul dominant de la începutul secolului trecut, în timpul războiului au avut loc cazuri antologice, ieșite din comun: ofițerii germani organizau meciuri de fotbal între gardieni și deținuții dintr-un lagăr de concentrare, ba chiar între naționala Germaniei și deținuți, spun unele cronici... Pe parcursul războiului sovieto-afghan (1979–1989), nu rare erau cazurile când militarii sovietici jucau fotbal... cu adversarii (mujahedinii).

Sportul este liantul, factorul principal de coeziune și solidaritate a națiunilor de pe glob, chiar dacă acestea concurează, luptă pentru întâietate. Și nu poate fi comparat cu nimic sentimentul înălțător de care este copleșit un sportiv când este încununat pe podium, iar în cinstea lui și a țării sale este intonat Imnul de Stat: sute de milioane de oameni îl privesc și îl admiră. Este gloria supremă pe care o poate obține un muritor de rând...

Această mică enciclopedie a sportului este rodul unei munci migăloase depuse de autori și redactori, constituie o radiografie succintă a celor mai importante evenimente de anvergură și a multor personalități de la transpunerea în viață a ideii magistrale a baronului Pierre de Coubertin încoace. Lucrarea conține sute de termeni sportivi, reflectă cele mai importante victorii înregistrate de zeci de somități din lumea sportului, cele mai cunoscute, dar și readuce în memoria publicului pe unii mari sportivi aproape dați uitării. Această carte frumoasă, editată sub egida Institutului de Studii Enciclopedice al Academiei de Științe a Moldovei, popularizează sportul, aduce în atenția fanilor de toate probele sportive personalități marcante de pe pământul moldav, care au scris file memorabile în istoria sportului.

Firește, între copertele acestei mici enciclopedii ar fi meritat să încapă mult mai mulți sportivi de valoare. Însă ne dăm bine seama că, fiind o lucrare de pionierat, începutul este anevoios. Dar credem că e un lucru remediable la o eventuală reeditare. Oricum, nu putem decât să salutăm cu satisfacție această apariție editorială și să urăm întregii echipe de creație într-un ceas bun, la mai mult și la mai mare!

*Nicolae JURAVSCHI, președintele CNO,  
președintele Asociației Naționale a Atleților Olimpici,  
dublu campion olimpic, deputat în Parlamentul  
Republicii Moldova*